

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

ROĐENJE ISUSOVO - BOŽIĆ

RODIO VAM SE
SPASITELJ

mihael

41/2021.

LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE

Godište XV. (2021.), broj 41 (507)
Rođenje Gospodnje - Božić
25. prosinca 2021.

Kontakt:
vič. **Željko Rakošec**, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovna stranica:
Mate Ljubičić, *Božićni akvarel*, <https://tockanai.net>

PROSINAC

Sub. 25. **ROĐENJE ISUSOVO - BOŽIĆ**

Ned 26. **SVETA OBITELJ**
STJEPAN PRVOMUČENIK;
Krunoslav

Pon. 27. **IVAN APOSTOL I EVANĐELIST;**
Ivo, Ivona, Ivana, Janko

Uto 28. **NEVINA DJEČICA;** Mladen; Neven,
Nevenka

Sri. 29. **Toma Becket;** David kralj; Davor

Čet. 30. **Feliks I., Srećko, Rajner**

Pet. 31. **Silvestar I. Silvio, Donata, Paulina,**

MEDITACIJA

Obdarenost Betlehemom 4

SLUŽBA RIJEČI: BOŽIĆ-POLNOČKA

Rodio vam se spasitelj 6

SLUŽBA RIJEČI: BOŽIĆ-DANJA MISA

Riječ tijelom postade i nastani se među nama 12

SLUŽBA RIJEČI: SVETA OBITELJ

Roditelji nađoše Isusa posred učitelja 18

KATEHEZA

Iz Katekizma Katoličke crkve
Sin Božji postao je čovjekom 24

Božić, dug naš svagdanji 26

J.R.R. Tolkien – tajni agent
kršćanske objave (3):
Silmarillion - Povijest Međuzemlja i
utjelovljenje 30

Mali vjeronaučni leksikon 33

UZ BLAGDAN

Nevina dječica 34

ČITATELJI PIŠU 35

NAŠI POKOJNI 36

Badnja noć

Badnje noći nebo se sagnulo i u malenom djetetu Isusu iz Nazareta poljubilo zemlju. Hoćemo li uzvratiti poljubac?

Na Badnjak i u božićnoj noći svaki bi čovjek mogao iskusiti i spoznati da je unatoč svim teškoćama i mukama života lijepo biti čovjek. Ako nekom na Badnjak jako želimo tako lijepo iskustvo, onda se postavimo prema njemu kao Badnjak prema Božiću. Budimo mu posve na usluzi. Prostrimo svoje srce prema svom bližnjemu da po tom sagu može doći do iskustva Boga kao što je Badnjak prostro i postao put dolaska Božiću. Možemo li išta više u životu učiniti, možemo li ostvariti više svoj život nego li postati put po kojem Bog dolazi i usrećuje Boga?!

(fra Ante Grbeš)

***SRETAN BOŽIĆ I
BLAGOSLOVLJENA NOVA
GODINA***

Obdarenost Betlehemom

Betlehem nije moguće nadrasti. Nije ga moguće nadrasti ni na Golgoti. I na Golgoti, naime, odjekuje anđeoska poruka pastirima. Ona je ispisana i na odvaljenom kamenu s groba. Upisana je u svakog čovjeka

Oko Djeteta rođenog u Betlehemu, rođenog u uvjetima izrazite neimaštine i nesigurnosti - kako bilježe evanđelisti okupili su se mnogi: anđeli, pjevajući zanosnu pjesmu uzdanja; pastiri, zatečeni neshvatljivom jednostavnošću zbivanja, moguće i praznih ruku, ali zasigurno potresene duše; mudraci, smjerni po dozreloj mudrosti, s kraljevskim darovima...

Svi koji su se okupili oko Djeteta, pošli su iz Betlehema obdareni. Obdareni u svojoj biti. I upravo je ta obdarenost temeljna betlehemska poruka. No ima u toj obdarenosti nešto osobito. Evanđelist bilježi da su anđeli, obraćajući se pastirima, rekli da im javljaju blagovijest, veliku radost za sav narod. Za sav narod.

Obdarenost Betlehemske događajem nije nešto što je moguće zadržati za sebe. Premda je k njemu moguće pristupiti samo osobno, svime što čovjek jest, od njega se polazi k drugima. S drugima. Betlehemske događaj želi biti velika radost za sav narod. Ne samo za ponekog. Ne samo za odabrane, nego za svakoga. Bez razlike. Bog u svojoj malenosti i skromnosti rasipan je ljubavlju, rasipan radošću. Kroz njih Evanđelje progovara. Po njima je, ponajprije po njima prepoznatljivo.

Obdarenost Betlehemom upućuje na Betlehemske odgovornost. Biti dionikom te odgovornosti osobiti je dar koji određuje i pokreće čitavo čovjekovo biće. Sve njegovo djelovanje. Može čovjek kroz svoje dane na mnoge načine biti bolno, prebolno okraden, temeljna istina o njemu i nadalje ostaje obdarenost. Ne okradenost. Pristati na okradenost, značilo bi zanemariti obdarenost. Otkloniti je kao nešto neželjeno. Kao nešto neprikladno.

Betlehemske je, evanđeoske poslanje umnažati obdarenost. I unatoč tome što se toliki domišljaju na nebrojene načine umnažati okradenost, umnažati je mnogima, unatoč tome što okradenost ima snagu gušiti ono najbolje, ono božansko u ljudima i među njima – i ne samo unatoč tome, nego i upravo zbog toga – potrebno je živjeti obdarenost Betlehemom, živjeti je duboko proživljeno i snažno predano. Potrebno ju je živjeti u svim danima, u svim životnim okolnostima. Živjeti je obzirno i s iskrenim poštovanjem prema ljudima koji se susreću s tolikim nedaćama, prema ljudima koje nedaće sustižu i lome jedna za drugom. No zbog toga se ne smije zakloniti, utišati obdarenost Betlehemom. Potrebno je postojano je dijeliti.

Ne bi bilo dobro obdarenost Betlehemom shvaćati nečim prigodnim i površnim, nečim olakim, nečim što bi htjelo i smjelo biti predah od života, onoga zahtjevnoga. Ona je naime životna snaga,

životna radost koju je Bog darovao čovjeku. Životna snaga i radost koju mu ne prestaje darivati.

Odmaknuti se – u ime ozbiljnosti – od Betlehema, od njegove bezazlenosti i nježnosti, od njegovih nadahnuća, imalo bi značenje odmaknuća od evanđelja. Imalo bi značenje okradanja sebe samoga, okradanja onih s kojima živimo.

Betlehem nije moguće nadrasti. Nije ga moguće nadrasti ni na Golgoti. I na Golgoti, naime, odjekuje anđeoska poruka pastirima. Ona je ispisana i na odvaljenom kamenu s groba. Upisana je u svakog čovjeka. I htjela bi biti upisana u sve naše odnose. U sve ono čime ispunjamo naše dane. Naša srca.

Malo je dana. U životima mnogih i neshvatljivo malo. No život svakoga od nas, svakoga čovjeka, obdaren je rođenjima: rođenjem Betlehenskog djeteta i našim rođenjem. Uz to bi htio biti obdaren

i novim rođenjima tijekom darovanih nam dana. Htio bi biti obdaren postojanim preporađanjem, hrabrošću za srođenost s ljudima i Bogom.

Obdarenost Betlehemom poziv je da ne pristanemo na smrti u sebi i među nama, ma koliko ih bilo, ma kako strašne bile. Obdarenost Betlehemom poziv je na puninu života, na rasipnost životom.

Betlehem ima snagu sve nadjačati ako mu mi to dopustimo. Ako se mi za njega zauzmemo. Ako iskusimo da rođenje Betlehenskog djeteta dotiče – i prožima – rođenje i život svakoga od nas. I da nas upravo obdarenost Betlehemom uspravlja, upućuje jedne k drugima i uvodi u veliku radost. Za sav narod.

Stjepan Lice

Mato Jurković <https://galerije.laudato.hr/>

Tko je upalio svjetlo?

Misa polnoćka

Prorok Izaija djeluje od 740.g.pr.Kr. u vrijeme kraljeva Ahaza i Ezekije. Prorokovao je protiv društvenih nepravdi, propovijedao Božju veličanstvenost i potpuno povjerenje u Boga te poticao nadu u Mesijin dolazak.

Ulomak iz Izaijine knjige nastaje u vrijeme nakon Tiglat-Pileserova osvajanja Galileje i odvođenja pučanstva u progonstvo u Asiriju. Prorok stoga govori o narodu koji je u tmini hodio. Tom narodu daje nadu jer on svjetlost vidje veliku;... Radost zbog Božjega djelovanja uspoređuje s radošću žetve, ratne pobjede i podjele plijena. Neprijatelji nisu pobijeđeni ljudskom silom i vještinom nego ih je Bog slomio ... ko u dan midjanski. (Prorok podsjeća na zgodu iz Knjige o sucima kada se Izraelci nisu morali boriti nego je Bog je prestrašio i potjerao neprijatelja.)

Znak pobjede je novorođeni sin kojemu prorok pridjeva božanske naslove Savjetnik čudesni, Bog silni, Otac vječni, Knez mira. Ti naslovi imaju mesijanski karakter i nisu primjenjivi ni na jednoga zemaljskoga kralja. Ispunit će se na budućem Kralju Mesiji iz Davidove kraljevske loze, Isusu Kristu.

Poslanica Titu je jedna od tri „pastoralne poslanice“. Napisao ju je Pavao ili neki njegov učenik Titu, kršćaninu iz Krete. U njoj, uz teološke refleksije, opisuje dužnosti prezbitera i biskupa.

Među uputama o kršćanskom životu u obitelji i društvu, nalazi se teološko razmišljanje o dva Božja pojavka na svijetu na kojima se temelji kršćanski život.

Prvi pojavak je pojavak milosti Božje koja se utjelovila u Isusu Kristu. Ona je spasiteljica svih ljudi, a ne pridržano pravo Izabranoga naroda što je Titu veoma važno jer on potječe iz poganstva. Prvim pojavkom odgojeni smo kako živjeti do drugog pojavka slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista.

Lukin opis događaja Isusova rođenja može se podijeliti na dva dijela.

U prvom govori o povijesnim okolnostima i vremenu Isusova rođenja.

Evandelist Luka je nežidovskog podrijetla, a njegovo Evanđelje upućeno je Nežidovima. Stoga Isusovo rođenje veže uz popis stanovništva svega svijeta čime želi naglasiti da Isus pripada cijelome svijetu. Isticanjem da je Isus rođen u Davidovu gradu ukazuje o da je on ispunjenje proročkih obećanja. Jaslama, štalom, pastirima i domaćim životinjama,

Anto Mamuša, <https://galerije.laudato.hr/>

evanđelist povlači paralelu između Isusa i kralja Davida kojega je Bog doveo od ovaca i koza. Time upućuje na Isusovo kraljevsko podrijetlo

U drugom dijelu opisuje se anđeoski navještaj i tumačenje značenja Isusova rođenja. Opis pastira u noći koje obasjava anđeoska svjetlost pomalo podsjeća na ono iz prvog čitanja o onima što mrkli kraj smrti obitavahu svjetlost im jarka osvanu.

Anđeo navješćuje ispunjenje nada židovskoga naroda. Bog šalje svoga Sina čija vladavina neće počivati na strahu i vojnoj sili nego na miru, radosti, blagosti i povjerenju u Boga, Anđeo veli „Ne bojte se, radujte se...“, a silna nebeska vojska pjeva: “Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!”

Priredio Vinko Bakula.

Ti koji se rodi

*Ti, koji se rodi te noći
Iščupaj nas iz vražje moći.*

Kolenda

Tko god smatra normalnim poretком stvari
da snažni pobjeđuju, slabi nestaju,
život se svršava smrću,

pristaje na vladavinu vraga.

Neka se kršćanstvo ne pretvara

da je naklonjeno svijetu,
ako u njemu vidi grijeh požude ili sveopće Volje,
kako je to nazivao veliki filozof pesimizma,

Schopenhauer,

Koji je u kršćanstvu i budizmu nalazio
zajedničku crtu,

suosjećanje sa stanovnicima Zemlje,

doline suza.

Tko se ufa u Isusa Krista,

iščekuje njegov dolazak
i kraj svijeta, kada prvo nebo i prva zemlja
prođu i smrti više ne bude.

Czesław Miłosz

Prvo čitanje: Iz 9, 1-6

Sin nam je darovan.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Narod koji je u tmini hodio
svjetlost vidje veliku;
onima što mrkli kraj smrti obitavahu
svjetlost jarka osvanu.
Ti si radost umnožio,
uvećao veselje,
i oni se pred tobom raduju
kao što se žetvi raduju žeteoci,
kao što kliču koji dijele plijen.
Jer teški jaram njegov,
batinu pleća njegovih,
šibu njegova goniča
sломio si ko u dan midjanski.
Jer dijete nam se rodilo,
sin nam je darovan;
na plećima njegovim vlast je
i nazvan je imenom:
„Savjetnik čudesni, Bog silni,
Otac vječni, Knez mira“
-da poraste vlast i mir bez kraja
na prijestolju Davidovu i u
kraljevstvu njegovu
te se učvrsti i utvrdi u pravu i pravednosti
od sada pa do vijeka.
Privržena ljubav Gospodina nad
vojskama to će učiniti!

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 96, 1-2a. 2b-3. 11-12. 13

Danas nam se rodio Spasitelj - Krist, Gospodin.

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu!
Pjevaj Gospodinu, sva zemljo!
Pjevajte Gospodinu,
hvalite ime njegovo!

Navješćujte iz dana u dan
spasenje njegovo,
kazujte poganima njegovu slavu,
svim narodima čudesa njegova!

Raduj se, nebo, i klici, zemljo!
Neka huči more i što je u njemu!
Nek se raduje polje i sve što je na njemu,
neka klikće šumsko drveće!

Neka klikće pred Gospodinom jer dolazi,
jer dolazi suditi zemlji.
Sudit će svijetu po pravdi
i narodima po istini svojoj !

Drugo čitanje: Tit 2,11-14

Pojavila se milost Božja svim ljudima.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Titu

Predragi:

Pojavila se milost Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, iščekujući blaženu nadu i pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. On sebe daje za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Lk 2,1-14

Rodio vam se spasitelj.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. Tako i Josip, budući daje bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna. I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.

A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašiš. No anđeo im reče: „Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama.“ I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći: „Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!“ .

Riječ Gospodnja

Božić u našim srcima

Jedan pobožni par odlučio je Badnjak provesti upravo u Isusovu rodnom mjestu Betlehemu. Nažalost, unatoč upornom traženju po cijelomu mjestu, nisu uspjeli naći slobodnu sobu. Već na rubu strpljenja, otišli su u najskuplji hotel, što košta da košta. Na recepciji su opet čuli poznati odgovor:

"Oprostite. Sve je zauzeto. Badnjak je, znate."

Nisu pitali za cijenu, spremni su platiti koliko službenik zatraži, ali slobodnih soba i dalje nije bilo. Naposljetku, čovjek reče službeniku na recepciji:

"Kladim se da biste isti čas pronašli sobu da je traži čovjek po imenu Josip, da se žena koja čeka u autu zove Marija i da je trudna."

"Pa...", službenik će zbunjeno, "pretpostavljam."

"Onda dobro", uzvratil gost. "Jamčim da vam oni večeras zasigurno neće doći, pa ćemo mi umjesto njih uzeti sobu."

(prema M. Ezeogu).

Još jedan Božić je tu. Sjećamo se tog velikog događaja kada se na svijet rodio Sin Božji, začet u djevičanskom krilu Blažene Majke kako molimo: "I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama."

Sretan Božić svima!

Božić je najiščekivanija kršćanska svetkovina. Oko nas je obilje nakita, boja, radosti okupljanja i druženja. Ipak, unatoč svemu tome, kod mnogih ljudi ne možemo ne primijetiti površnost, pa i prazninu slavlja. Razlog je jednostavan. Poput Betlehemaca, mnogi od nas na Isusov dolazak odgovaraju istim stavom i istim raspoloženjem: *"Nema mjesta u našem gostinju."*

Jest, imamo mjesta za gotovo sve što je povezano s Božićem, zabave, kolendanje, ples, predstave, ukrase, druženja i mnogo toga. Sve to ovih dana ispunjava ne samo naše kalendare i planere nego i naše umove i srca toliko da više nema mjesta za Betlehemske Dijete. On kuca na vrata naših srca, želi ući i biti dionikom našeg slavlja, ali još više našeg života. Nažalost, već smo zaokupljeni kojekakvim brigama i aktivnostima.

Sreća je što imamo zornice. One nam pomažu nam usredotočiti se na središte Božića - novorođenog Isusa. Na zornicu dolazimo prepoznajući da je Božić "Misa Kristova". Kao što je rekao nadbiskup Fulton Sheen: *"Isus dolazi svakome kao da nikada prije nije došao na svoj privlačan način, On Dijete koje se rađa... Isus Spasitelj, On Emmanuel, On, Krist kao Kristova misa na Božić!"* Doista, euharistija mora zauzeti središnje mjesto u slavlju Božića jer se u svakoj misi Isus nanovo rađa na oltaru. Euharistija je "trajni Božić".

Ipak, unatoč lijepoj vjerskoj tradiciji misa zornica, netko se još uvijek može zapitati koliko je iskrena naša priprema za dobrodošlicu Isusu u božićnoj noći. Naše crkve su pune i prepune na zornicama, ali upitajmo se jesmo li uistinu na njima u svojoj duši pripravili mjesto na kojemu će se Isus roditi i trajno nastaniti. Meister Eckhart je jednom rekao: *“Kakva je korist od toga što se Krist rodio prije toliko godina ako se sada ne rađa u vašem srcu?”*, jer *“Jedini istinski slijepac u vrijeme Božića je ona osoba kojoj Božić nije u srcu.”* (Helen Keller).

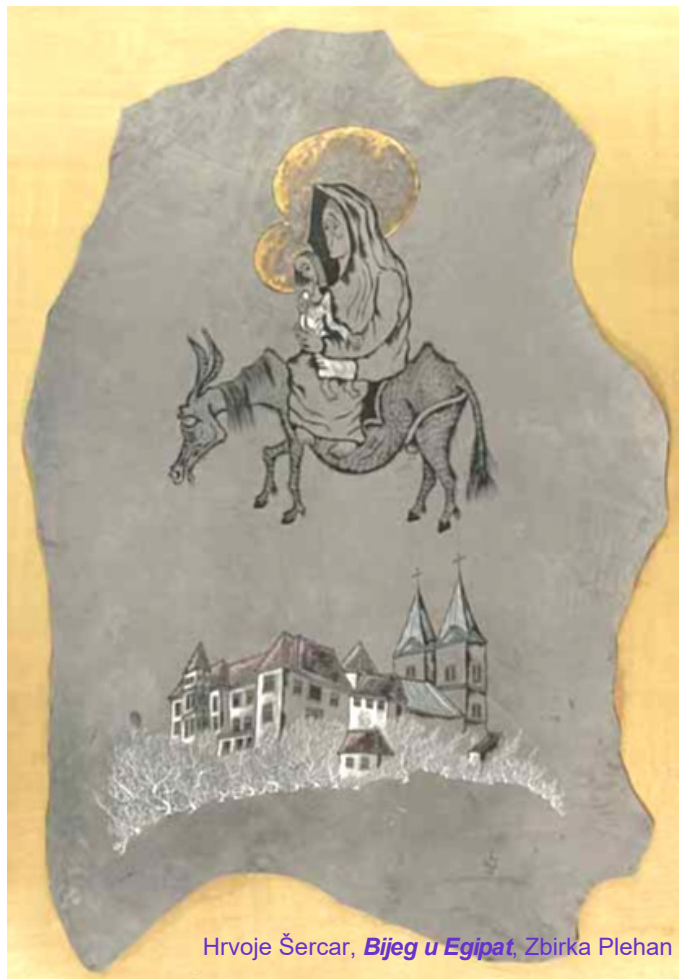
Ako se Krist rodi u našem srcu, uvijek je moguće slaviti Božić ne samo u prosincu, nego svakodnevno. Na tome je inzistirao sveti Pavao od Križa: *„Slavite blagdan Božića svaki dan, čak i svaki trenutak u unutaršnjem hramu svoga duha, ostajući kao dijete u krilu Oca nebeskoga, gdje ćete se svakog trenutka ponovno rađati u Božanskoj Riječi, Isusu Kristu.”* Ne treba stoga govoriti da postoji jasna potreba za iskrenim i redovitim ispitom savjesti i milošću sakramenta ispovijedi kako bi naše unutarnje biće bilo spremno za primanje Gospodina. To će nas uvijek dovesti do istinske poniznosti, prepoznavanja koliko smo nedostojni za tako veliki dar. Ponizno srce je ono što će nam pomoći da primimo pravi duh Božića, jer se Bog u Utjelovljenju ponizio,

Nekatolički pisac, Morton Kelsey kaže: *„Raduje me da je Isus rođen u štalici jer moja duša veoma nalikuje štalici ispunjenoj*

čudnim čežnjama, krivnjom i životinjskim porivima... izmučena anksioznošću, nepripravljenosti i bolom. Ako se Krist mogao roditi na takvom mjestu, može se roditi i u meni. Nisam isključen.”

„Gospodine, rodi se u mom srcu. Oživi u meni i oživi mene ovog Božića!”

Mike Lagrimas, <https://www.catholicforlife.com/>

Hrvoje Šercar, *Bijeg u Egipat*, Zbirka Plehan

I Riječ je tijelom postala

Božić - danja misa

Knjiga proroka Izaije dijeli se na tri dijela. Današnje prvo čitanje je iz drugog dijela, takozvanog Deuteroizaije (Iz 40 - 55). Pisac je nepoznati prorok iz vremena babilonskog sužanjstva (587. - 539. pr. Kr.) i uspona perzijskoga kralja Kira. Kir je, 539. g. pr. Kr. osvojio Babiloniju i dopustio Židovima povratak u Jeruzalem.

Nepoznati glasnici naviještaju radosnu vijest o oslobođenju Židova, a glasonoša trčeći po gorama, donosi u Jeruzalem radosnu vijest o povratku izgnanika. Glasonošina temeljna poruka je spasenje koje je u isto vrijeme mir i radost. Premda govori o oslobođenju iz sužanjstva, prorok ne spominje imena ljudi koji dolaze u sveti grad nego govori o Jahvinom povratku na Sion. Spasenje je povezano s Božjim kraljevstvom. Jahve je prikazan kao dobri kralj koji brine za svoj narod i štiti ga od njegovih neprijatelja. Jahvin povratak na Sion i oslobođenje Židova iz sužanjstva, nije usmjeren protiv drugih, često neprijateljski nastrojenih naroda nego kao znak da je on jedini i pravi Bog.

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu rečenica je kojom pisac Poslanice Hebrejima želi objasniti Isusovu ulogu u Božjoj objavi. „Više puta“ znači da se Bog često javljao čovjeku. „Na više načina“ označuje i nepotpunost i nesavršenost objave preko proroka. Pisac želi naglasiti razliku, ocima je govorio po prorocima, a nama konačno progovori u Sinu. Premda pisac ne spominje Isusovo ime, jasno je o kome govori. „Ono što se ističe na početku Poslanice Hebrejima jest Isusovo božansko podrijetlo po kojem nadvisuje anđele, pri čemu treba uvijek imati na umu da riječ anđeo znači glasnik, a ne samo duhovno biće. U tom smislu i proroci, spomenuti na početku, bili su svojevrsni anđeli-glasnici, prenositelji Božje poruke ljudima, dok je Isus Krist sama Riječ Božja koja je postala čovjekom.“ (Služba riječi 270/13)

Božanska mudrost u Bibliji naziva se Riječ - Logos. Ona je kod Boga i odraz je božanske slave. Nazočna je pri stvaranju svijeta, prožimlje i objedinjuje sve stvorenje.

Hrvoje Marko Peruzović, <https://galerije.laudato.hr/>

U Proslovu Ivanova evanđelja, sveti pisac poistovjećuje Božju riječ - Logos s drugom božanskom osobom koja je postala čovjekom, Isusom Kristom.

„Ivanov Proslov sažetak je čitavog Božića otaštva i preuzima kristološke elemente viđene u Poslanici Hebrejima te nam otkriva tko je ono dijete rođeno u Betlehemu, ali i tko smo mi.

Uz pomoć mudrosnih kategorija, autor jednostavno želi reći kako je Isus posljednji

posrednik spasenja koje je Bog obećavao preko proroka. Središnju Isusovu ulogu ne treba shvatiti isključivo, odnosno da se Bog objavio samo u njemu i po njemu. Naprotiv, Isus je predstavljen kao izraz punine koja sabire i vrednuje sve božanske objave koje se nalaze u ovom svijetu i u srcima ljudi.“ (Služba riječi 270/13)

Priredio Vinko Bakula.

Božić

U svakom je Božiću mladost i spomen koji ne blijedi
I velika Mudrost svijeta koja se danas rodi,
I misao koja više od prolaznosti vrijedi,
I staza istine moćne koja u vječnost vodi.

U svakom je Božiću radost i predznak buduće zore,
U svakom se nanovo rađa u štalici poput roba
Onaj koji je nekad stišao burno more
I koji je Lazara mrtvog uskrsnuo iz groba.

August Darmati

Prvo čitanje: Iz 52, 7-10

**Neka svi krajevi zemlje vide spasenje
Boga našega.**

Čitanje Knjige proroka Izaije

Kako su ljupke po gorama
noge glasonoš radosti koji
oglašava mir,
oglašuje sreću, navješćuje spasenje
govoreći Sionu: „Bog tvoj kraljuje!“
Čuj, glas ti podižu stražari,
zajedno se raduju
jer na svoje oči gledaju
gdje se na Sion vraća Gospodin.
Kličite, zajedno se radujte,
razvaline jeruzalemske,
jer Gospodin je utješio narod svoj,
otkupio Jeruzalem.
Ogolio je Gospodin svetu svoju mišicu
pred očima svih naroda,
da svi krajevi zemlje vide
spasenje Boga našega.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 98, 1-6

**Svi krajevi svijeta vidješe
spasenje Boga našega.**

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu,
jer učini djela čudesna.
Pobjedu mu pribavi desnica njegova
i sveta mišica njegova.

Gospodin obznani spasenje svoje,
pred poganima pravednost objavi.
Spomenu se dobrote i vjernosti
prema domu Izraelovu.

Svi krajevi svijeta vidješe
spasenje Boga našega.
Sva zemljo, poklikni Gospodinu,
raduj se, kliči i pjevaj!

Zapjevajte Gospodinu uz citru,
uz citru i zvuke glazbala;
uz trublje i zvuke rogova:
kličite Gospodinu kralju!

Drugo čitanje: Heb 1, 1-6

Bog nam progovori u Sinu.

Početak Poslanice Hebrejima

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj slave i otisak bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijehe, sjede zdesna Veličanstvu u visinama; postade toliko moćniji od anđela koliko je uzvišenije nego oni baštiniio ime.

Ta kome od anđela ikad reče: Ti si sin moj, danas te rodih; ili pak: Ja ću njemu biti otac, a on će meni biti sin. A opet, kad uvodi Prvorođenca u svijet, govori: Nek pred njim nice padnu svi anđeli Božji.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Iv 1, 1-18

Riječ tijelom postade i nastani se među nama.

Početak svetog Evandjelja po Ivanu

U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše u Boga, i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze.

Bî čovjek poslan od Boga, ime mu Ivan. On dođe kao svjedok da posvjedoči za svjetlo da svi vjeruju po njemu. Ne bijaše on svjetlo, nego – da posvjedoči za svjetlo.

Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet; bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime, koji su rođeni ne od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego – od Boga. I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.

Ivan svjedoči za njega. Viče: „To je onaj o kojem rekoh: koji za mnom dolazi, preda mnom je jer bijaše prije mene!“

Doista, od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost. Uistinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a milost i istina nastala po Isusu Kristu. Boga nitko nikada ne vidje. Jedinorođenac – Bog – koji je u krilu Očevu, on ga obznani.

Riječ Gospodnja

Čovjek među ljudima

Provjera vida

Jednom je jedan rabin upitao svoje učenike:

"Kako znate da je noć prošla, tama svladana i da je svanulo jutro?"

Jedan učenik je odgovorio:

"Kad u daljini mogu razlikovati kravu od jelena, znam da je svanulo."

"Blizu", reče je rabin, "ali ne preblizu."

Drugi je učenik odgovorio:

"Kad mogu razlikovati cvijet breskve od cvijeta jabuke znam da je tama prevladana."

"Nije loše", uzvratio je rabin, "nije loše! Ali točan odgovor ide malo dalje."

Kad pogledate lice bilo kojeg čovjeka, muškarca ili žene i odmah vidite da je taj čovjek dijete Božje, vaš brat ili sestra, tada znate da je tama prevladana, da se pojavila Danica."

Ovog božićnog jutra kada slavimo pobjedu Svjetla nad tamom, Evanđelje po Ivanu predstavlja Isusa kao pravo Svjetlo koje je došlo s neba u naš svijet tame da nam da jasnoću vida.

(<http://frtonyshomilies.com/>)

Svi znamo priču o Božiću. Marija i Josip doputovali su iz Nazareta u Betlehem na popis stanovništva. U gostionici za njih nije bilo mjesta, pa su se smjestili u štali sa životinjama. Tu je Marija rodila Isusa, povila ga u pelene i položila u jaslje.

Ali priča o Božiću je mnogo više od toga. Nije to priča samo o tome kako je jedan mladi par dobio dijete u štali među životinjama. Ništa neobično za ono vrijeme. To je priča kako je Gospodin poslao Spasitelja na svijet. To je priča o tome kako je Bog postao čovjekom i nastanio se među nama. To je otajstvo koje slavimo danas. To je ono što Božiću daje smisao. To je ono o čemu bismo trebali razmišljati dok svetkujemo svoje božićne blagdane.

Tijekom došašća u misnim čitanjima slušali smo kako su starozavjetni Židovi iščekivali spasitelja. Čuli smo proročanstva koja najavljuju njegov dolazak. Gospodin je dao obećanje, a Židovi su vjerovali i nadali se. Ali nitko nije očekivao da će Bog na ovaj način poslati Spasitelja, da će On, Gospodar cijelog svemira, postati jedno od Njegovih stvorenja kako bi spasio ljudski rod. Ipak, upravo to se dogodilo. Upravo to slavimo na Božić. *I Riječ je tijelom postala*, Bog je postao čovjekom jer nas neizmjerljivo voli.

Bog je stvorio svijet iz ljubavi. On je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku, jer je, u ljubavi, htio čovjeku dati dio sebe. Dakle, čovjek je stvoren u skladu s Bogom, predodređen za život u ljubavi s Njim. Tada je čovjek odlučio okrenuti leđa Bogu, raditi po svojoj, a ne Božjoj volji, počinivši istočni grijeh, čime je narušio sklad koji je uživao sa stvoriteljem.

Taj odnos je trebalo obnoviti, a Bog je bio jedini koji to može učiniti.

I tako, On je sišao s neba i postao čovjekom da bi trpio i umro za naše grijehе.

Naravno, u radosti Božića ne želimo baš o grijesima čovječanstva, ali ne možemo razmišljati o otajstvu utjelovljenja bez spoznaje da imamo potrebu za Spasiteljem. Činjenica je da je na prvi Božić prije dva tisućljeća Gospodin poslao obećanog Spasitelja, onoga kojeg su Židovi stoljećima čekali, onoga koji je trebao popraviti narušeni odnos čovječanstva s Gospodinom. Ali On nije samo poslao Spasitelja. Poslao je svoga jedinorođenog Sina da bude Spasitelj, a to je učinio na izvanredan način koji je nadmašio očekivanja Židova. Ni danas, premda znamo i vjerujemo da je Gospodin poslao svoga Sina na svijet da nas spasi od okova grijeha i smrti, da je i sam Gospodin postao jedan od nas kako bi nas spasio, ne možemo u potpunosti shvatiti to veliko otajstvo Božje ljubavi i otajstvo svoga spasenja.

Da, doista, tog prvog Božićnog dana, Marija i Josip dočekavši dijete, dočekali su Gospodina. Možete li zamisliti da držite svoje dijete i shvaćate da je to dijete zapravo vaš Gospodin i vaš Bog?

Da, to je ono što slavimo na Božić - Bog nas toliko voli da se ponizio i preuzeo našu ljudskost. On Gospodar svega postao je jedno od ljudskih stvorenja jednostavno zato što nas toliko voli i želi da spoznamo radost vječne slave. Znao je da nam samo On jedini može to omogućiti.

E, to je ljubav! To je otajstvo vrijedno slavlja.

I tako, dok provodimo vrijeme s obitelji i prijateljima, dok otvaramo darove i zahvaljujemo darivateljima za mnoge stvari koje smo danas primamo, budimo zahvalni Bogu za dar Njegovog Sina i za spasenje koje nam je donio Njegov Sin,

Mike Lagrimas, <https://www.catholicsteward.com/>

Josip Biffel, *Gospa*, Zbirka Žeravac

Kršćani su djeca Božja

Bog dolazi

Za Božić kažu da je vrijeme ljubavi,
vrijeme mira,
vrijeme opraštanja,
vrijeme obiteljskog zajedništva...
Nisam siguran da razumijem što bi time
htjeli reći.
Jer ne znam koje to vrijeme ne bi trebalo
biti vrijeme ljubavi, vrijeme mira, vrijeme
opraštanja, vrijeme obiteljskog
zajedništva..
Zar je ljubavi, miru, opraštanju,
obiteljskom zajedništvu.. pridržan samo
Božić, odnosno božićno vrijeme?
Zar je preostalih tristo šezdeset i nekoliko
dana prepušteno svemu ostalome?
Svemu što nije ljubav, mir..?

Stjepan Lice

„Bog je čuo“

Samuelova majka Ana bila je nerotkinja što je u njezino vrijeme bila je sramota za udatu ženu. Ana je u Hramu molila Boga da joj podari dijete. Obećala je da će dijete posvetiti Gospodinu ako joj usliši molitvu. Svećenik Eli ju je uvjerio da će njezina molitva biti uslišana. Bog je čudom izliječio njezinu neplodnost. Rodila je i sinu dala ime Samuel što na hebrejskom znači: “Bog je čuo”. Ana je imala veliku vjeru u Gospodina i On ju je nagradio djetetom. U znak zahvale, Ana je povjerila Samuela na brigu svećeniku Eliju kako bi bio odgajan u kući Božjoj i posvećen služenju Gospodinu. Samuel je odrastao i postao jedan od najvećih izraelskih proroka, koji će na kraju pomazati Davida za kralja Izraela.

Na današnju svetkovinu Svete obitelji prvo čitanje podsjeća nas na povezanost naših obitelji s Božjom obitelji. Iako naša situacija izgleda drukčije od situacije u kojoj su Ana i njezin muž Elkana, možemo od njih naučiti da je zadaća roditeljstva povjeriti svoju djecu Gospodinu. Konačna svrha naših obitelji je povezati svakog člana obitelji s Božjom obitelji, Crkvom. Stoga se ugledajmo na Aninu vjeru u povjeravanju svoje obitelji službi Božjoj.

Djeca se Božja zovemo, i jesmo

Današnje drugo čitanje iz Prve Ivanove poslanice usmjerava našu pozornost na Božju ljubav. Božja ljubav prema nama je savršena i bezuvjetna. On nas voli čak i kad mu ne uzvraćamo ljubav. Bog nas je iz ljubavi stvorio, ali smo ga grijehom odbacili i tako prekinuli obiteljski odnos s njim. Ali on nikada nije odvratio od nas svoj pogled pun ljubavi. Božja je ljubav toliko velika da nas je odlučio posvojiti u svoju obitelj. To je učinio postavši jedan od nas u Isusu Kristu. Njegova zapovijed iz današnjeg čitanja *„da vjerujemo u ime Sina njegova Isusa Krista i da ljubimo jedni druge kao što nam je dao zapovijed”* uči nas jedinom načinu na koji ćemo postati djeca Božja. Također učimo kako se ponašati u Božjoj obitelji, a to je Crkva. Trebamo “ljubiti jedni druge” i “držati [Božje] zapovijedi”. U Božjoj imamo savršenog Oca. Njegove zapovijedi nisu teret niti samovolja. Usmjerene su prvanstveno na naše dobro. Bog nam daje potrebnu milost da ga ljubimo ljubavlju prema bližnjima.

Bijaše im poslušan

Danas slavimo blagdan Svete Obitelji Isusa, Marije i Josipa. Ova se svetkovina održava u prvu nedjelju poslije Božića, spada u božićnu osminu kako bi našu pozornost držala na tajni Kristovog utjelovljenja.

Na ovaj se blagdan posebno podsjećamo na čovještvo Isusa kao sina Marije i Josipa. Isus je odrastao u njihovoj

kući i proveo je svoje djetinjstvo kao tipičan izraelski dječak. Zapravo, jedino što znamo o Isusovu djetinjstvu, osim o njegovu rođenju, jest izvještaj iz današnjeg Evanđelja. Iz ovog kratkog odlomka mnogo saznajemo o Svetoj obitelji.

Prvo, po tome što jednom godišnje putuju u Jeruzalem na blagdan Pashe, vidimo da su vjerna židovska obitelj.

Drugo, doznajemo da su putovali u “karavani” u kojoj je vjerojatno bilo mnogo rodbine, susjeda, prijatelja i djece Isusovog uzrasta. Ljudi su međusobno bili bliski i s povjerenjem su puštali djecu da se na putu druže s vršnjacima. Tek nakon cijelog dana putovanja, Marija i Josip shvatili su da nema Isusa. Danas bismo rekli *pa gdje im je odgovornost?* Bilo je uobičajeno da dvanaestogodišnji dječak, koji je postao punoljetan u vjerskom smislu, putuje s muškarcima iz grupe, a ne sa svojim roditeljima.

Treće, vidimo da su Marija i Josip imali tipične roditeljske brige. To što tri dana nisu mogli pronaći Isusa prestrašilo ih je i ražalostilo. Ta tri dana žalosti navještaju tri dana žalosti koje će Marija doživjeti u trenutku Isusove smrti, kada će biti u grobu tri dana. Susret u Hramu navješćuje veliku radost uskrsnuća.

Četvrto, Isusov odgovor Mariji i Josipu otkriva da njihova uloga, iako bitna, treba biti podređena volji Isusova Oca na nebu.

Sveti pisac kaže da je, nakon tog događaja, Isus “bio poslušan”, ali ta je poslušnost uvijek bila povezana s njegovom savršenom poslušnošću Ocu.

<https://stjoesmarion.org/>

Prvo čitanje: 1Sam 1,20-22.24-28
Samuela ustupam Gospodinu za sve dane njegova života: ta isprošen je od Gospodina.

Čitanje Prve knjige o Samuelu

Nakon onih dana:
 Ana zatrudnje i, kad bî vrijeme, rodi sina koga nazva imenom Samuel, „jer sam ga“, reče, „izmolila od Gospodina“. Poslije godine dana uziđe njezin muž Elkana sa svim domom svojim da prinese Gospodinu godišnju žrtvu i da izvrši zavjet. Ali Ana ne pođe s njim jer reče svome mužu: „Neću poći dok se dijete ne odbije od prsiju, a onda ću ga odvesti da se pokaže pred Gospodinom i da ostane ondje zauvijek.“

Čim je dječaka Samuela odbila od prsiju, povede ga sa sobom uzevši uz to trogodišnjeg junca, efu brašna i mijeh vina; i uvede ga u dom Gospodnji, u Šilo. A dječak je bio još vrlo mlad. Tada zaklaše junca, a majka dječakova pristupi k Eliju i reče: „Dopusti, gospodaru! Tako ti života tvoga, gospodaru, ja sam ona žena koja je stajala ovdje kraj tebe moleći se Gospodinu. Molila sam za ovo dijete, i Gospodin mi je uslišio prošnju kojom sam ga prosila. Zato i ja njega ustupam Gospodinu za sve dane njegova života: ta isprošen je od Gospodina.“

I pokloniše se ondje Gospodinu.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 84,2-3.5b-6.9-10

Blaženi koji prebivaju u Domu tvome, Gospodine.

Kako su mili stanovi tvoji,
 Gospodine nad vojskama!
 Duša mi gine i čezne
 za dvorima Gospodnjim.
 Srce moje i moje tijelo
 kliču Bogu živomu.

Blaženi koji prebivaju u domu tvome
 slaveć te bez prestanka!
 Blažen komu je pomoć u tebi
 dok se sprema na svete putove!

Gospodine, Bože nad vojskama,
 čuj molitvu moju,
 poslušaj, Bože Jakovljevi!
 Pogledaj, štite naš, Bože,
 pogledaj lice pomazanika svoga!

Drugo čitanje: 1Iv 3,1-2.21-24

Djeca se Božja zovemo, i jesmo.

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Ljubljeni:
Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo. A svijet nas ne poznaje zato što ne poznaje njega. Ljubljeni, sad smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti. Znamo: kad se očituje, bit ćemo njemu slični, jer vidjet ćemo ga kao što jest.

Ljubljeni, ako nas srce ne osuđuje, možemo zaufano k Bogu. I što god ištemo, primamo od njega jer zapovijedi njegove čuvamo i činimo što je njemu drago. I ovo je zapovijed njegova: da vjerujemo u ime Sina njegova Isusa Krista i da ljubimo jedni druge kao što nam je dao zapovijed. I tko čuva zapovijedi njegove, u njemu ostaje, i On u njemu. I po ovom znamo da on ostaje u nama: po Duhu kojeg nam je dao.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Lk 2,41–52

Roditelji nađoše Isusa posred učitelja.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

Roditelji su Isusovi svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. Kad mu bijaše dvanaest godina, uzidoše po običaju blagdanskome. Kad su minuli ti dani, vraćahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti među rodbinom i znancima. I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeći ga.

Nakon tri dana nađoše ga u Hramu gdje sjedi posred učitelja, sluša ih i pita. Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: „Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.“ A on im reče: „Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?“ Oni ne razumješe riječi koju im reče. I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi

Riječ Gospodnja

Bogocentrična obitelj

Neki čovjek upravo je doselio u novo susjedstvo. Upoznao se sa susjedom, sedmogodišnjim dječakom. Upita ga:

"Koliko vas djece ima u obitelji?"

"Osam", odgovorio je dječak.

"Osam?!" Uh, za toliko djece stvarno treba imati novaca!"

"Ma ne! mi ih ne kupujemo. Mama nas je rodila", odgovorio je dječak.

Pape često znaju reći da je u suvremenom društvu sama osnovica društva - obitelj napadnuta i potkopana kulturom smrti. Netko će pomisliti da se to radi sustavno i smišljeno dovođenjem u pitanje samog koncepta braka i obitelji. Zato nas Crkva i današnjom svetkovinom Svete Obitelji Isusa, Marije i Josipa podsjeća na pravo značenje obitelji.

Sam Bog je obitelj od tri osobe: Oca, Sina i Duha Svetoga. Kada je Sin Božji postao čovjekom, također je rođen u obitelji. Sveta obitelj, Isus, Marija i Josip, savršen je odraz Vječne Obitelji Trojedinoga Boga. Obitelj, dakle, nije samo ljudska tvorevina; to je Božja volja i od vječnosti. Sveta obitelj je stavljena pred nas kao primjer i nadahnuće za istinski smislen obiteljski život.

Moglo bi se reći da je Sveta obitelj bila posebna i tako izuzeta od kušnji i nevolja s kojima se redovito susreću naše obitelji. Ali nije baš tako. Josip je bio stolar, radnik koji

se morao brinuti za sve potrebe svoje obitelji. Ni njemu nije „sve padalo s neba“. Zacijelo je često imao materijalnih problema.

Sveta obitelj, na samom početku izložena je strahu za djetetov život. Kralj Herod je tražio dijete da ga ubije. A bi li poštediti njih? Josip i Marija zacijelo su u strahu proveli mnoge besane noći. Neko su vrijeme bili u izbjeglištvu u stranoj zemlji, Egiptu. Ničim nisu bili izuzeti poteškoća s kojima se susreću druge obitelji.

Postoji, ipak, jedna stvar od koje je Sveta obitelj bila izuzeta, a to je grijeh. Dijete Isus je utjelovljeni Bog; Marija je Bezgrešno začeta (milosti puna); a Josip je bio pravedan i pobožan čovjek. Zato su, unatoč svim tim problemima, živjeli u potpunom miru, skladu i savršenoj ljubavi jer grijeh i zlo nisu mogli stvoriti nevolje u obitelji.

Danas promatramo jaslice: Isus, Marija i Josip. Oni su savršeni modeli za naše obitelji. Dva važna primjera iz njihovog života mogu pomoći našim obiteljima da slijede primjer Svete Obitelji.

Prvo, ljubav mora biti obvezujuća snaga koja treba ujediniti i njegovati obitelj. Ljubav je stvar davanja, a ne uzimanja; potpuno je sebedarje, bez sebičnih motiva. U prvom čitanju vidimo kako se Ana molila za dijete. U starosti je dobila Samuela, ali nije ga zadržala za sebe. Rekla je: „Molila sam za ovo dijete, i Gospodin mi je uslišio prošnju kojom sam ga prosila. Zato i ja njega ustupam Gospodinu za sve dane njegova života: ta isprošen je od

Branimir Dorčić, *Bijeg u Egipat*, <https://akademija-art.hr/>

Gospodina.“(1 Sam 1:27-28). Odmah nakon što ga je odbila od prsiju, odnijela ga je u Hram kao prinos Gospodinu.

U Evanđelju Marija je bila je potpuno svjesna da Isus ne pripada samo njoj. Događaj opisan u današnjem evanđelju to naglašava. Isus je ostao u Hramu. Marija i Josip tražili su ga tri dana. Ta tri dana tjeskobe Mariji su jasno dala do znanja da će ga na kraju „izgubiti“. Nije se bunila niti je tražila bilo kakvo objašnjenje. U poniznoj poslušnosti Bogu, „sve je čuvala u svom srcu“. Primila je svog Sina Isusa, ali ga je također bila spremna predati Bogu.

Kada članovi obitelji nauče zaboravljati svoje sebične interese i počnu istinski davati i dijeliti, najprije Bogu, a potom jedni drugima, doživljavaju istinsku ljubav koja ih čvršće povezuje u jedinstvu i savršenom skladu. Sebičnost uništava i dijeli; ljubav i odricanje izgrađuju i ujedinjuju.

Drugo, uvijek moramo shvatiti da je naša obitelj tek na drugom mjestu iza Boga. U Deset zapovijedi, prve tri zapovijedi govore o poslušnosti i vjernosti Bogu. Tek tada je zapovijed da poštujemo i slušamo svoje roditelje došla na četvrto mjesto. U našim čitanjima bilo je moguće da Ana preda

svoje dijete Bogu, a Marija da prinese svoga Sina Isusa na križ jer su zasigurno bili svjesni da je Bog na prvom mjestu u životu. Obitelj je tek na drugom mjestu.

Naše obitelji danas doživljavaju mnoge nevolje jer često zaboravljamo tu istinu. Svaki put kad Boga stavimo na stranu uvijek nailazimo na sve više poteškoća, jednostavno zato što ne poštujemo pravilan red prioriteta u životu. Katekizam Katoličke crkve kaže: „Obiteljske veze su važne, ali nisu apsolutne“ (br. 2232). Ono što je Isus učinio, koliko god to bilo bolno za Mariju i Josipa, bila je snažna pouka: „Zar niste znali da moram biti u kući Oca svojega?“ (Lk 2,49).

Ako zaista želimo da naše obitelji prežive ova teška vremena, Boga moramo staviti na prvo mjesto i iznad svega. Čineći to, svoje obitelji stavljamo u zagrljaj pune ljubavi i zaštite Vječne obitelji Oca, Sina i Duha Svetoga.

Isuse, Marijo i Josipe, blagoslovite i zaštitite naše obitelji!

Mike Lagrimas, <https://www.catholicsteward.com/>

Isus Krist „Začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice“

Sin Božji postao je čovjekom

Iz Katekizma Katoličke crkve

IV. Kako je Sin Božji čovjek

Budući da je u otajstvenom sjedinjenju utjelovljenja „ljudska narav bila uzeta, a ne uništena“, (II. Vatikanski koncil, Past. Konst. *Gaudium et spes*) Crkva je tijekom stoljeća bila dovedena ispovjediti punu stvarnost Kristove ljudske duše, s njezinim djelovanjima razuma i volje, i Kristovog ljudskog tijela. Ali usporedo morala je s vremena na vrijeme podsjećati da je Kristova ljudska narav vlastita božanskoj Osobi Sina Božjega koja ju je uzela. Sve što on jest i što čini u njoj proizlazi iz „Jednog od Trojstva“. Sin Božji, dakle, priopćuje svome čovještvu svoj osobni način postojanja u Trojstvu. Prema tome, u svojoj duši i u svome tijelu, Krist ljudski izražava božansko ponašanje Trojstva:

„Sin Božji [...] radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom, ljubio je ljudskim srcem. Rođen od Marije Djevice, postao je uistinu jedan od nas, u svemu nama sličan osim u grijehu.“ (II. Vatikanski koncil, Past. Konst. *Gaudium et spes*)

Kristova duša i njegova ljudska spoznaja

Apolinar Laodicejski tvrdio je da je u Kristu Riječ uzela mjesto ljudske duše ili duha. Protiv te zablude Crkva je ispovjedita da je vječni Sin uzeo i razumnu ljudsku dušu.

Ljudska duša koju je Sin Božji uzeo posjeduje pravu ljudsku spoznaju. Kao takva, ova nije mogla po sebi biti neograničena: događala se u povijesnim uvjetima svoga postojanja u prostoru i vremenu. Zato je Sin Božji, postavši čovjekom, mogao pristati da „raste u mudrosti, dobi i milosti“ (Lk 2, 52) i morao je tragati za onim što se u ljudskom stanju može dokučiti samo iskustvom. To bijaše posve u skladu sa stvarnošću njegovog svojevolljnog poniženja kad je uzeo „lik sluge“.

Ali u isto vrijeme ta uistinu ljudska spoznaja Sina Božjega izražavala je božanski život njegove Osobe. „Sin je Božji znao sve, a po njemu i čovjek kojim on postade, ne po naravi, nego time što je bio ujedinen s Riječju. [...] Time što je ljudska narav bila ujedinjena s Riječju, ona je

spoznavala sve što je božansko, i u sebi je to očitovala kako je u skladu s [božanskom] uzvišenošću.“ Maksim Ispovijedatelj, Quaestiones et dubia) Tu je u prvom redu prisna i neposredna spoznaja koju utjelovljeni Sin Božji ima o svome Ocu. Sin je Božji i u svom ljudskom spoznanju očitovao božansku pronicavost koju je imao o tajnim mislima ljudskih srdaca.

Ljudska se Kristova spoznaja, po svojem sjedinjenju s božanskom Mudrošću u osobi utjelovljene Riječi, u punini koristila znanjem vječnih nauma koje bijaše došao objaviti. Ono što u tom području kaže da ne zna, izjavljuje drugdje da nema poslanja da to objavi.

Kristova ljudska volja

Usporedo, Crkva je na Šestom ekumenskom koncilu izjavila da Krist ima dvije volje i dva naravna djelovanja, božansko i ljudsko, ne suprotstavljena, nego surađujuća, tako da je utjelovljena Riječ, u poslušnosti Ocu, ljudski htjela sve ono što je božanski odlučila s Ocem i Duhom Svetim za naše spasenje. Crkva ispovijeda da „Kristova ljudska volja bez protivljenja i opiranja slijedi, ili bolje, podređena je njegovoj božanskoj i svemogućoj volji“. (Treći carigradski koncil)

Kristovo pravo tijelo

Budući da je Riječ postala tijelom uzimajući pravo čovječstvo, Kristovo je tijelo bilo ograničeno. Zbog toga ljudski lik Kristov može biti „stavljen pred oči“. Na Sedmom ekumenskom koncilu Crkva je priznala zakonitim predstavljanje njegova lika svetim slikama. (Drugi nicejski koncil)

U isto je vrijeme Crkva uvijek priznavala da se u Isusovu tijelu „nevidljiva Riječ vidljivo pokazala u našem tijelu“. (Praefatio in Nativitate Domini, II: Missale Romanum)

Ustvari, pojedinačne oznake Kristova tijela izražavaju božansku osobu Sina Božjega. On je crte vlastitoga ljudskog tijela učinio toliko svojima, da se, prikazane na svetoj slici, mogu častiti, jer vjernik koji štuje „sliku“, štuje zbiljnost onoga koji je na njoj predstavljen“. (Drugi nicejski koncil)

Srce utjelovljene riječi

Isus nas je poznavao i ljubio, sve i svakog pojedinog, za vrijeme svog života, u svojoj smrtnoj borbi i u svojoj muci, i za svakoga se od nas predao: „Sin Božji me je ljubio i predao samoga sebe za mene“ (Gal 2, 20). Sve nas je ljubio ljudskim srcem. Zato sveto Srce Isusovo, probodeno radi naših grijeha i poradi našeg spasenja, „uzima se kao glavni pokazatelj i znamen [...] one ljubavi kojom božanski Otkupitelj stalno ljubi vječnog Oca i sve ljude“. (Pio XII. Enc. *Haurietis aquas*)

Ukratko

- U vrijeme od Boga određeno, jednorodeni se Sin Očev, vječna Riječ i bitna Očeva Slika, utjelovio: ne gubeći božansku narav, uzeo je narav ljudsku.
- Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek u jedinstvu svoje božanske osobe; zato je jedini posrednik između Boga i ljudi.
- Isus Krist ima dvije naravi, božansku i ljudsku, ne pomiješane, nego ujedinjene u jedinstvenoj osobi Sina Božjega.
- Budući da je pravi Bog i pravi čovjek, Krist ima ljudski razum i volju, savršeno usklađene i podređene svome božanskom umu i volji, koji su mu zajednički s Ocem i Duhom Svetim.
- Utjelovljenje je dakle Otajstvo čudesnog ujedinjenja božanske i ljudske naravi u jedinstvenoj osobi Riječi.

Božić, dug naš svagdanji

Znam, na Božić će i na mene netko misliti s ljubavlju i tako mi srce ispuniti radošću. No da bi moja radost bila potpuna, već smišljam kome sve ja treba da donesem radost, kome da umanjim tugu. Jer Božić je zapravo, i meni i tebi, svatko koga volimo i tko nas voli.

Na Božić se sjećamo one noći kad je blažena djevica Marija, za vladavine rimskoga cara Augusta, prije 2012 godina rodila Isusa Krista, otkupitelja nas ljudi i svega stvorenja. Taj je događaj toliko bogat smislom i porukom da se o njemu ne može nikad dovoljno ni reći ni napisati. Budući da je naš blagdan Božića u biti svojoj spomen, pokušat ću se vratiti vlastitim sjećanjima u najranije djetinjstvo. Jer moj je doživljaj Božića rastao zajedno sa mnom.

A kad se sjetim Božića, misao mi se prvo vraća na Badnjak, koji je imao nešto od tajanstvenosti betlehemske večeri. Vladala je neka sveta večernja tišina: otac bi u kuću unosio slamu na kojoj ćemo o Božiću danju sjediti, noću spavati, a mati bi oca posipala kukuruzom. Valjda zato kukuruzom jer smo se mi sirotinja njime hranili. O Božiću smo doduše jeli pšenični kruh, ali bi moj otac već na Svetoga Stjepana rekao: "Ivka, peci nam provu." Kukurúza je do danas ostala moj omiljeni kruh. Majka bi potom uzela vodicu u ruke, obilazila avlijom i sve škropila: kuću, štalu, svinjac, kokošinjac, a u kući opet sve prostorije. I pritom se molila.

Badnja je večera meni bila nešto najsvetije na svijetu. Bez obzira što je u kućama postojala sinija (neke vrste okrugli stol, koji je počivao na nogama visokim svega dvadesetak centimetara, za kojim se jelo sjedeći na niskim stolicama), a nerijetko i stol – na Badnjak se jelo s plahte zvane sofraluk prostrte po podu, a čeljad bi sjedila uokolo na jastucima. Prije jela svi bi klekli, molilo se Vjervanje, propetje (pet Očenaša, Zdravo Marija i Slava Ocu, raširenih ruku), a potom duge preporuke: za žive, za mrtve, za uznike, za putnike i mornare, za mal (tako smo zvali sitnu i krupnu stoku), za ljetinu. Trajalo je dugo kao nikad inače, ali nije bilo dosadno. Meni se činilo da ima još puno toga za što bi trebalo moliti: za učitelja, za macu, za psa, za bunar, za potok, za pticu koja bi me jutrom pozdravila s nekog stabla. U to se vrijeme u nas od alkohola pila samo rakija, pa bi roditelji kao za neki obredić svakom djetetu dali bar kap da popije prije jela. Jeo se kuhani zgnječeni grah s češnjakom zvan pava, zatim prokole (kuhani kiseli kupus rezan krupno) i gibanica (slagano lisnato tijesto s orasima zaliveno jabukovim pekmezom prokuhanim s vodom). Na sredini bi sofraluka stajao kršnjak, okrugli pšenični kruh s križem od tijesta, okolo svijeće, a nerijetko bi se i fenjer ugasio pa bi vladao polumrak prošaran našim

sjenama. Vani je, uz kućna vrata, za rog zataknut badnjak – hrastova grana (još pokoji raste na dubravskim hrastovima!), unutra slama koja se jutrom uzgrtala uza zid, navečer prostirala po podu, a pokrivala se ponjavom. Badnjak bi ranom zorom donio mladi rođak ili susjed, zvao se položaj, i morao je biti miran, inače kvočka neće mirno ležati na nasadu. Na dar bi dobio kobasicu i suhoga mesa. I mi smo se radovali darovima, a dobivali smo šaku oraha, suhih šljiva ili koju kocku šećera. Bor se nije kitio, nismo znali za divotu šarenog umjetnog nakita, pa nam i nije mogao nedostajati.

Put je na ponoćku osvijetljavala luč. Crkva nam je bila daleko, tako da mala djeca nisu mogla poći. Ljudi bi sa sobom ponijeli kobasice, suhog mesa i rakije, pa bi nakon mise prigrizli, nazdravili i božićali se, to jest ljubili se i govorili: “Čestit ti Božić i sveto porođenje Isusovo.” Onaj drugi bi odgovorio: “I tebi duša prid Bogom čestita bila.” Pred crkvom bi igralo kolo, a misari bi se vraćali tek sa svanućem.

Budući da se u došašću postilo (kao dijete sam pred Božić s mamom postio devetnicu, a u spomen na nju to sam činio i mnogo godina kasnije), omrsiti se na Božić bila je velika radost. Na zatvorenu trijemu ili u špajzu, na hladnu mjestu, uza zid je bio prislonjen ražanj s pečenicom (tako smo zvali pečenku). Nije bilo sramota biti siromašan, ali je gotovo bilo sramota nemati pečenice za Božić. Ako bi se netko takav i našao, prvi bi mu susjed dao dobar komad pečenja. Jer mati bi na Božić i kravi polagala boljega sijena govoreći: “Nek zna da je Božić.” Često se čuje uzrečica:

“Kolači su za djecu!” U ono su se vrijeme u nas pekli i za Božić samo slani kolači, po sastojcima i okusu vrlo malo različiti od kruha. Nije naš Božić bio tako siromašan iz vrline, nego vjerojatno bolje nismo ni znali ni mogli. No jednostavnost i čistoća toga slavlja prate me kao popudbina cijeli život.

Prve godine sjemenišnog života bio bih dao sve da Božić provedem sa svojom obitelji. S mojim odrastanjem, međutim, bio mi je namijenjen drukčiji Božić. Polako se i neusiljeno u Visokom rađala nova obitelj, s odgojiteljima i profesorima kao očevima, a bratski osjećaj iz tih godina povezuje me s kolegama, i živim i mrtvim, već pedeset sedam godina. Manje bolnu presijecanju pupčane vrpce s roditeljskim domom pomogle su zornice, božićna priredba, prvi susret s čudesno šarenim kuglicama i fi guricama kojima smo kitili božićni bor i skladno pjevanje božićnih pjesama. Premda u sjemeništu ni na Božić nismo dobili veći komad kruha nego inače, “standard” nam je ipak porastao, pa smo o Božiću i imendanu mogli izmjenjivati svete sličice. Njihov je broj do konca studija jako narastao, i bilo bi ganutljivo sve te svece i svetice ponovno pregledati i na poledini pročitati pokoju nježnu riječ. Ali, nažalost, raznio ih je vjetar vremena.

Sivo-maslinaste godine, Komiža na otoku Visu, vojarna u vrtu rogača. Šimo i Bariša s čežnjom misle na svoj Božić u seocetu kraj Kraljeve Sutjeske. Znaju tko sam, čitaju mi s čela što mislim i osjećam, ali na svakom uglu niskih montažnih zgrada vreba netko zakopčan u svoje zle misli, pazi hoćeš li s nekim podijeliti radost Božića pa da te prijavi. Već sam bio na

iscrpljujućem “raportu” kod majora za MPV zbog vjerske knjižice. “Stepinac je” – veli – “narodni neprijatelj.” Šutim jer to smatram najmudrijim. Onda on: “A ti si tu knjižicu dao drugima da čitaju.” Samo velim: “Nisam.” I opet se zatvaram u šutnju kao u najmoćniji oklop. I tako satima i satima. Zato sada u prolazu, gotovo ih ne gledajući da ih ne izložim opasnosti, čestitam Božić Šimi i Bariši. Kolega bogoslov Josip Manjgotić u drugoj je vojarni, ne mogu ga ni vidjeti. Možda je te noći na straži. No i te sam godine osjetio Isusov pohod. U Splitu, u vojničkom odijelu, kao lopov sam se šuljao za nekim svećenikom i upratio ga sve do njegova stana. Možda se čovjek isprva uplašio smatrajući me uhodom, strahujući od kakve namještaljke, no na koncu mi je nudio jelo i novac. Sve sam to odbio i bio slobodan ko ptica, jer sam se nakon dugo vremena mogao ispovjediti. Ne sjećam se što sam mu sve ispovjedio, ali sigurno ne nešto značajno, prije kakve dječje trice. Na Hvaru smo kolega Manjgotić i ja krenuli u Svetu Nedilju da se ispovjedimo i pričestimo. Dogovor je bio: ući ćemo u neku kuću i zamoliti čašu vode, jer smo tobože žedni. Pritom će Josip gledati na jednu stranu zida, a ja na drugu, ne bismo li u toj kući zapazili kakav kršćanski znak. Ludih li nas, mislim danas, a kakvu bismo drugačiju kuću mogli ondje naći? No mi smo se bojali, a u strahu su oči goleme. Ušli smo. Na zidu su visjele fotografije dvojice dominikanaca Plenkovića, Ive i njegova strica. Uzalud nas je Ivina mama nagovarala na vino umjesto vode. Na koncu smo joj otkrili svoju nakanu, a ona nas je odvela k župniku. Tako nam se dogodio Božić.

Godina je 1972., kao dušobrižnik Hrvata u Beču bavio sam se svim ljudskim mukama. I brinuo sam se za mlade, učlanjivao ih u Maticu hrvatsku, a ranije sam i skupljao priloge za autocestu Zagreb – Split. Zato sam kao državni neprijatelj zaradio pet godina, odslužio 18 mjeseci. Soba osam do devet četvornih metara, četiri kreveta (dva na kat), unutra nas sedam. I “kibla” u dnu kreveta: kad se navečer izvana zaključaju vrata, ona je često zahod, jer jedemo hranu od kuće koja se već počela kvariti. Pogled kroz prozor pada na Ilinčicu, obližnje brdo pokriveno snijegom. Otvoreni očiju sanjam badnje večeri kad sam treperio od radosti. I ovu noć su doveli nekoga na “isljeđivanje”, čujem jauke i sa zebnjom mislim tko je: možda i netko od moje obitelji, ili koji kolega. Ujutro ću, kao i obično kad nas izvedu na umivanje, naći korito krvavo. Meni će Božić za dva-tri dana donijeti moj brat Ilija, koji mi je sve do pravomoćnosti presude, punih jedanaest mjeseci, svaki petak dolazio iz Zagreba u Tuzlu. U Zenicu mi Božić više nije mogao donijeti.

Božić je spomen na dan kad je Bog došao na svijet i čovjeku objavio veliku radost. Znam, toga će dana i na mene netko misliti s ljubavlju i tako mi srce ispuniti radošću. No da bi moja radost bila potpuna, već smišljam kome sve ja treba da donesem radost, kome da umanjim tugu. Jer Božić je zapravo, i meni i tebi, svatko koga volimo i tko nas voli.

Fra Stjepan Pavić, Svjetlo riječi, prosinac 2012.

Božićna molitva

Mi ti se, Gospodine mali, molimo danas,
 baš danas, kad vjerujemo vjerom bezazlene dobre djece,
 da ćeš ove svete božićne noći,
 na zemlju, makar je crna od zloće, ponovno doći,
 - rodi se već jednom i za nas.
 Ima, Gospodine, kraj Jadranskog mora, jedna zemlja mala
 s četiri-pet milijuna ljudi, dobrih ljudi,
 a ona je, Gospodine, puno nesretna i jadna,
 ona je i - gladna,
 zar da Ti nabrajam čega?
 (Ti to najbolje znadeš,
 jer sve narode, i one ohole, u ruci moćnoj imadeš).
 Ona je, Gospodine,
 - gladna i žedna baš svega.
 Preko naših glava, Gospodine, pustošio vihor i tama,
 i sve nam odnese, sve uze,
 sve vrednije probra;
 a nama, mali Gospodine, ostaše rane i suze;
 -ali još nešto, što se oduzet ne može,
 ostalo je nama:
 vjera u srcu, novorođeni Bože,
 vjera u pobjedu pravde;
 u nadmoć dobra!
 I naše su umorne duše ove noći pune bjeline,
 mi čutimo snagu svojih minulih generacija,
 i sa srcem punim snage i vedrine,
 uvijek spremni, Gospodine, i na najveće žrtve,
 (pa da nas ko mnoge ubroje međ mrtve),
 jer pred našim je očima: slobodna draga Kroacija.
 Pa Te, mali Gospodine,
 što ćeš se i ove godine,
 roditi upravo danas,
 mi Hrvati molimo vruće:
 rodi se, rodi već jednom i za nas...i za nas!

Vinko Nikolić

J.R.R. Tolkien – tajni agent kršćanske objave (3):

Silmarillion - Povijest Međuzemlja i utjelovljenje

Članak Danka Kovačevića: *J.R.R. Tolkien - tajni agent kršćanske objave* izvorno je objavljen na portalu: www.bitno.net

Prenosimo ga s odobrenjem uredništva.

U desetom tomu (od ukupno dvanaest) *Povijesti Međuzemlja* pod nazivom *Morgothov prsten* Tolkien radi svoj najsmioniji književni potez.

Dok je Sauron nastojao svoju moć koncentrirati i tako stvara Prsten Vladar, Morgoth svoju moć disperzira i širi na čitavu Ardu (zemlju). Ona, (Arda) je „Morgothov prsten“. Ovaj grešni svijet u kojem živimo, nagrđen je Morgothovom stvarateljskom pjesmom zla. Ta njegova pjesma ušla je u sve pore svijeta, sva bića i stvorenja. Pa i u *eruhine*, „djecu Jednog“ (ljude). Zar će dobri Otac, Jedini, (Eru) dopustiti da njegova djeca ostanu vječno u takvom stanju?

Neće.

U *Morgothovu prstenu* nalazi se jedan ključni tekst, razgovor Finroda i Andreth. Oni razgovaraju o konceptu „Estel“ (nada). *Estel* predstavlja povjerenje u našu nutrinu i glas srca. Nadu iznad svake nade. Pa i onda kada nam stvarnost govori nešto sasvim suprotno. Nada umire posljednja; ma, ona zapravo nikad ne umire. Estel je nadimak Aragornov iz mladosti. On je „nada svoga naroda“ (Iz,11). Iz Adaneline priče o Padu ljudi saznajemo kako je

Morgoth iskvario ljude jer su se polakomili za brzim znanjem koje im je on nudio (usp. Post 2,9), odbijajući slušati Glas Erua (savjest) koji ih je upućivao da sami polako otkrivaju svijet i postanu mudri. U Andrethinu narodu postoji staro proročanstvo da će „Jedini osobno ući u Ardu i izliječiti ljude i zemlju od Morgothova kvarenja.“ Ali Andreth ne vidi kako će se to zbiti, jer je Eru beskrajan i svemoćan i kad bi pokušao ući u svijet samo bi ga polomio. Finrod joj odgovara da „Otac svih ne može svoju djecu (djecu Jednog, „eruhin“) napustiti (usp. Ps 120) i predati ih u ruke bilo kakvom neprijatelju, pa čak ni sebi samima. Očeva želja jednostavno mora biti sreća njegove djece“ (Iz 61,10-11). Otac mora na neki način ući u svijet koji je stvorio, a istovremeno ostati izvan njega jer inače ne bi bio Otac. Ulazak u svijet, utjelovljenje je jedini način da se uništi Morgothov prsten (nagrđena Arda) i stvori nešto još veličanstvenije od Prve (čiste) Arde - *Obnovljenu Ardu*.

Iluvatar je, kad je stvarao ljude, odredio da ljudska sudbina leži izvan granica ovoga svijeta, što zauvijek predstavlja misterij vilenjacima i samim ljudima. On je poželio da „srce Čovječje istražuje onkraj granica svijeta, jer unutar njega nikad smirenje naći neće“.

Mi kršćani prepoznamo ovdje jeku slavnog vapaja sv. Augustina: "Za sebe si nas, Gospodine, stvorio, i nemirno je srce naše, dok se ne smiri u tebi. "(usp. Ispovijesti, I,1)

Tolkienov svijet vremenski prethodi dolasku kršćanstva. To je ipak *sekundarni svijet*. Ali Tolkien ovim tekstom jasno daje do znanja da se, *kao u stvarnom svijetu, tako i u subkreacijskom svijetu Međuzemlja mora dogoditi Utjelovljenje*. Zapravo, budućnost Međuzemlja je stvarni svijet, ovaj naš svijet ljudi, u kojem žive kršćani. Tolkien sam kaže da je "pozornica njegove priče ovaj svijet u kojem živimo, ali povijesni period je imaginaran". Fantastični mit, nadodali bismo. U fusnoti jednog od svojih pisama, Tolkien procjenjuje da je naše povijesno vrijeme (ono u kojem on sam živi - 20. stoljeće nakon Krista) nastupilo nekih šest tisuća godina poslije Rata za Prsten (Treće doba Međuzemlja), što, po njegovoj sugestiji, stavlja naše

stoljeće u Šesto ili Sedmo doba Međuzemlja. Tolkien, dakle, spaja *fantastični mit s povijesnom zbiljom*. Tako njegova mitologija, nadovezujući se na našu povijest i sama postaje dio povijesti spasenja čovječanstva. Dakle, kršćani su djeca Jednoga koja vjeruju da je Stvoritelj (Eru) ispunio nadu Andrethina naroda i izliječio Ardu iznutra. Ušao je u svijet tako što nam je poslao svoga Sina. Sin je u osobi Isusa Krista uzeo ljudsku narav i pretrpio najžešće udarce koje je Morgoth mogao uputiti. I donio djeci Jednoga radost (usp. Sef 3, 14-18; Fil 4,4-7). Obnovljenu Ardu koja je još u nastajanju - *Mistično tijelo Kristovo*. I dok je prsten okrugao ali šupalj, izolira i vodi u prazninu, hostija (Tijelo Kristovo) je okrugla ali ispunjena (zajedništvo), ujedinjuje i vodi u puninu.

Radost je ona odlika kršćanina koju prvu uočavamo. Ona je dokaz autentičnosti kršćanstva.

Kršćanin je radostan jer shvaća da smo svi jedno, u zajedništvu s Ocem.

Nada se, tako, ispunila (usp. Otk 12,10). Kako u našem primarnom svijetu, tako i u sekundarnom svijetu mita.

Zanimljiva je i primjenjivost *eshatologije* Tolkienova univerzuma. U Međuzemlju se njeguje drevno proročanstvo koje je došlo s krajnjeg Zapada i ono govori o kraju svijeta, o posljednjim vremenima. Tada će se, naime, dogoditi Dagor Dagorath (Bitka svih bitki). Morgoth će pronaći put izlaza iz Praznine u koju je protjeran, obrušiti se osvetnom srdžbom na svijet i uništiti i Sunce i Mjesec. Na taj čin reagirat će nebesa i Earendil će se ponovo spustiti na zemlju i s Valarima zaratiti protiv Morgotha. Zanimljivo, Morgoth će u konačnici pasti ne od ruke Valara (anđeoska ruka) nego od ruke čovjeka (Turin Turambar, još jedna subkreacijska slika Sina Čovječjeg) za zadovoljštinu poradi svega zla koje je nanio ljudskom rodu i nagrđenoj Ardi (Morgothov prsten). Svijet će se preporoditi, nastat će „novo nebo i nova zemlja“ (usp. Otk 21,1) a djeca Iluvatarova pridružiti će se Ainurima u pjesmi stvaranja.

S pjesmom je počelo, s pjesmom završava. Ali s jednom bitnom razlikom. Sada u glazbi stvaranja *sudjeluje* i čovjek. Riječ je o *kozmičkoj liturgiji*. Tolkien, ovdje, u svom sekundarnom svijetu nagoviješta budućnost svoga fantastičnog svijeta koja je zapravo sadašnjost nas u primarnom svijetu. Mi već sad imamo priliku

participirati na kozmičkoj liturgiji svaki put kada sudjelujemo na svetoj misi. Naše su-pjevanje, su-moljenje i euharistijski čin sebedarja i hvale čini nas dionicima Gozbe Jaganjčeve već ovdje na zemlji. Dok pjevamo „Svet, Svet, Svet“ s nama pjevaju istovremeno kerubini i serafini sa svom nebeskom vojskom. Jednog dana, nestat će potrebe za stvaranjem mitova sekundarnog svijeta, jer ćemo živjeti unutar najfantastičnijeg ali istovremeno i savršeno stvarnog mita primarnog svijeta - knjige Otkrivenja (usp. Otk 19). Tu ćemo primiti u punini ono što nam svaki mit nudi tek u tragovima - obnovu, bijeg, utjehu, radost (četiri osnovne potrebe svakog čitatelja književnih dijela i predaje).

„Iz tame mog vlastitog života, toliko frustriranog, stavljam pred vas jedinu veliku stvar ovoga svijeta vrijednu ljubavi: Presveti Sakrament. Tu ćete pronaći romansu, slavu, čast, vjernost i pravi put za sve vaše zemaljske ljubavi, i više od toga: Smrt. Prema božanskom paradoksu, jedino kušanjem onoga što skončava život i traži savršeno predanje svega možemo pronaći ono što tražimo u našim svjetovnim vezama (ljubav, vjernost, radost) i tome dati vječnu protežnost, što je primarna žudnja svakog ljudskog srca.“

(J.R.R. Tolkien, Pismo 250)

Mali vjeronaučni leksikon

Kršćanstvo

Crkva i država

Kršćanstvo je prvi put u povijesti razgraničilo religijsko područje od političkoga, crkvenu zajednicu od države.

Dok je starohebrejska politička zajednica bila teokratska, a u antičkim sakralnim društvima političko se područje duboko prožimalo s religioznim, u NZ jasno se razgraničuje Božje područje od careva. Kako je čovjek po svojoj naravi društveno biće, za njegov je opstanak nužna politička zajednica. U tom smislu kršćanstvo pozitivno vrednuje državu („svaka je vlast od Boga“), ali joj svojim dogmatskim i moralnim načelima osporava božanske attribute i totalitarnu vlast nad čovjekom i društvom.

Premda je kršćanstvo jasno razgraničilo dva područja, u povijesti je neprestano postojala napetost između Crkve i države.

Na kršćanskom Zapadu potkraj antike prevagnuo je nauk o dvije vlasti, a na kršćanskom Istoku (Bizant, Carska Rusija) cezaropapizam.

U srednjovjekovnom zapadnokršćanskom svijetu postojala je trajna napetost između papa i vladara, najprije u borbi za investituru, potom oko vrhovništva u zapadnokršćanskom svijetu.

Nakon reformacije (XVI. st.) u protestantskim državama (Engleska, njemačke kneževine i nordijska kraljevstva) protestantske crkve postaju državnima, a vladari vrhovnim crkvenim poglavarima. U isto vrijeme u katoličkim apsolutnim monarhijama (Francuska, Španjolska, Austrija) katolicizam postaje državnom konfesijom, a vladari nastoje Crkvu podrediti državi (galikanizam, jozefinizam).

Nakon Francuske revolucije (1789.) u Europi najprije nastaje nekonfesionalna građanska država (XIX. st.), a u XX. st. ideološke totalitarne države. U oba slučaja kršćanske su se crkve našle pred problemom uklapanja i prilagodbe.

Danas među kršćanskim crkvama prevladava stav odvajanja od države, ali ne i isključenja iz društva („slobodna Crkva u slobodnu društvu“).

Nevina dječica

28. prosinca

Slavimo spomen na Nevinu dječicu koja su svojom žrtvom tragično obilježila Kristov dolazak na zemlju. Krvavi tiranin, židovski kralj Herod Veliki, u strahu da bi ga novorođeni Kralj mogao ugroziti u njegovoj vladavini, dao je poubijati svu djecu do dvije godine života. Nadao se da će među tom dječicom biti ubijen i sam Isus. U Matejevom evanđelju piše o tom događaju: "Tada se Herod, vidjevši da su ga magi izigrali, veoma rasrdi te naredi da se poubijaju u Betlehemu i njegovoj okolici sva muška djeca od dvije godine pa naniže, prema vremenu za koje se pomno raspitao u maga.

Tada se ispuni riječ proroka Jeremije: *'Glas u Rami чу se - plač i jauk mnogi: to za djecom Rahela tuži - neutješena što ih nema'*" (Mt 2, 16-18). Crkva je prihvatila žrtvu te nedužne djece kao krštenje krvlju mladih, nevinih duša. Nevinu dječicu, koja su dala život za novorođenog Krista, kršćani su odavno štovali kao prvomučenike.

Najstariji liturgijski kalendari imali su niz svetačkih blagdana neposredno vezanih uz Božić. Među njima su se nalazila i Nevina dječica.

U srednjem vijeku ti su mali sveci gledani kao nasljedovatelji Djeteta Isusa i nazivani su „Comites Christi", oni koji slijede Krista.

Ovaj je blagdan i na Istoku i na Zapadu prisutan već od prve polovice V. stoljeća. Uz muku koju su pretrpjeli ovi nevini mučenici, ne smijemo zaboraviti ni bol roditelja, majki i očeva koji su se s njima morali rastati na tako okrutan način.

Na blagdan Nevine dječice, svi oni koji vjeruju u Svevišnjeg i slijede Krista Gospodina, trebali bi se kao sustvaratelji života i svijeta zapitati kako postupaju prema daru rađanja koje im je Bog povjerio i kako se odnose prema životu. Ljudski život je svetinja. Stoga se s pravom zgražamo nad nasiljem vlastodržca Heroda koji je pod svaku cijenu želio sačuvati vlast i zbog svojih sebičnih interesa okrutno pogazio pravo na život betlehemske dječice. Nažalost, i danas ima Heroda i danas se svakodnevno proljeva krv nevine i još nerođene dječice. Zbog toga se na blagdan Nevine dječice pomolimo za hrvatske kršćanske obitelji, koje su odgovorne pred svojim narodom, pred našom prošlošću i budućnošću, ali i pred svojom savješću i posebno pred svojim Bogom.

Sveta Nevina dječica zaštitnici su male djece, dječjih zborova i nahočadi, te mnogih učilišta, župa i crkava širom svijeta.

<https://www.velecasnisudac.com>

Naš Mihael

Bilo je to davnih dana kada je papirnati Mihael „doletio“ u moju radnu sobu.

S ljubavlju čuvam taj prvi broj našeg Mihaela. U njemu je objavljena meni posebno draga pjesma *Poziv dragom Isusu*, čiji je autor Nikola Šop.

Od početka sam se sljubila s tim našim Mihaelom.

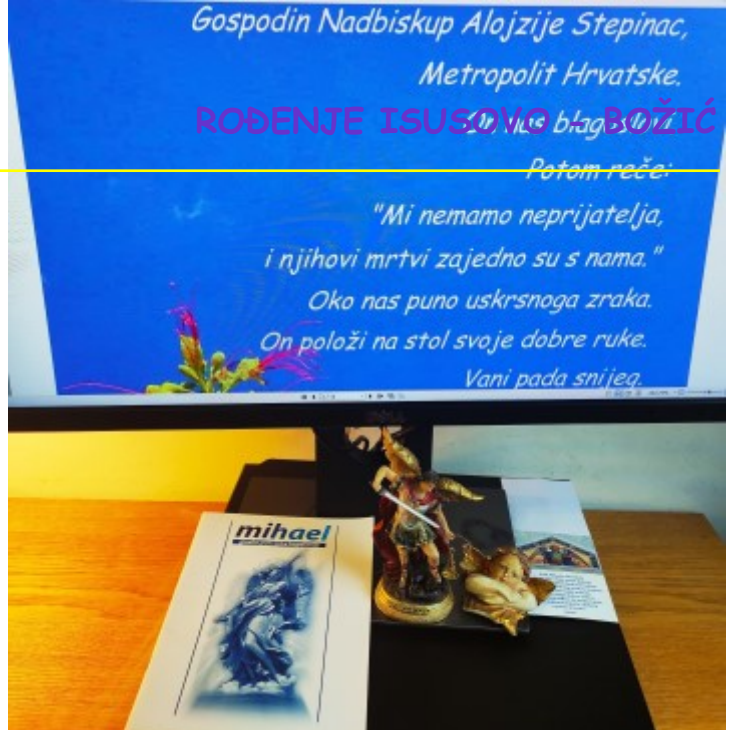
Naravno, nekada je druženje s njime duže, nekada kraće.

Mihael nam stiže od našeg Vinka krajem tjedna. Spremim ga u datoteku koju sam nazvala Naš Mihael. Otvorim datoteku kad „uhvatim malo vremena“. Nekada je to za par sati. Mihael je strpljiv. On zna čekati. Ako mu se vratim i sutradan ili za par dana on me uvijek oraspoloži, tj. podari mi neku posebnu toplinu. Vjerujem kako ta toplina dolazi od ljubavi koju je u časopis utkao naš dobri Vinko.

Naravno, toplina dolazi i od ljubavi zaštitnika hrvatske policije sv. Mihaela. Sadržaji našeg Mihaela su prigodnog sadržaja. Vezani su uz crkvene blagdane. Često mislimo da o nečem puno znamo, a onda shvatimo kako nam je puno toga još nepoznato.

Zato moram reći uredniku časopisa, dragom i poštovanom Vinku, puno hvala.

Urednički poslovi su izuzetno zahtjevni. Posao je to koji traži preciznost i puno truda.

Jedna mi se priča (koju nam je poklonio naš Mihael) posebno usjekla u sjećanje. Autor tog zanimljivog teksta je pater Stjepan Harjač. U skladu s porukom patera Stjepana ostavila sam te godine jednog anđela iz mojih jaslica. Stavila sam ga na policu s knjigama. I zaista pomaže mi. Sluša me.

Godine 2020. ispred mog računala stavila sam jednog anđela. Anđeo je to koji se nalazio na božićnoj kuglici. U vremenu potresa pao je s ormara u mojoj radnoj sobi. Sada pravi društvo sv. Mihaelu koji drži mač i vagu. Drag mi je i ovaj Mihael. (Donijela sam ga iz Međugorja.)

Lijepo je to kad se nađu zajedno papirnati Mihael, međugorski Mihael i elektronički Mihael.

Elektronički Mihael nam stiže svakog tjedna. Novi sadržaji, nove misli...

Ipak, u sebi zadržava one stare osobine – sadržajnost i kvalitetu.

Naš Mihael je ove godine doživio 500. broj.

Čestitam svima koji su radili na tom časopisu, posebno pateru Stjepanu i Vinku.

Neka nam svima mali Isus podari blagoslov i zdravlje u godini koja dolazi.

Antonija Rakuljić

NAŠI POKOJNI

BOJAN TREBUŠAK,

PU primorsko - goranska, Lipik, 25. prosinca 1991.

ŽELJKO BEGOVIĆ,

PU virovitičko - podravska, Pakrac, 27. prosinca 1991.

VINKO FIJAČKO,

PU koprivničko - križevačka, Japaga, 27. prosinca 1991.

MIROSLAV MILAS,

PU osječko - baranjska, Osijek, 27. prosinca 1995.

ZDRAVKO MARINOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Dužica, 28. prosinca 1992.

DRAŽEN LUCIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 28. prosinca 1993.

DAVOR BAŠIĆ,

MUP, Pakrac, 29. prosinca 1991.

DAVOR BAŠIĆ,

PU osječko - baranjska, 29. prosinca 1991.

MIJO LACIĆ,

PU zagrebačka, 29. prosinca 1995.

POČIVALI U MIRU!